

กระบวนการออกแบบเชิงวิศวกรรม

1 | ความสัมพันธ์ของกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์

วิทยาศาสตร์

หาความสัมพันธ์เชิงความเป็นเหตุเป็นผลของปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ

ตัวอย่าง

- ไฟฟ้าทำให้เกิดพลังงาน
- มนุษย์สามารถผลิตกระแสไฟฟ้าได้

วิศวกรรมศาสตร์

นำความรู้ที่ได้จากวิทยาศาสตร์มาสร้างหรือพัฒนาเป็นเทคโนโลยี ซึ่งแยกย่อยเป็นหลายแขนง

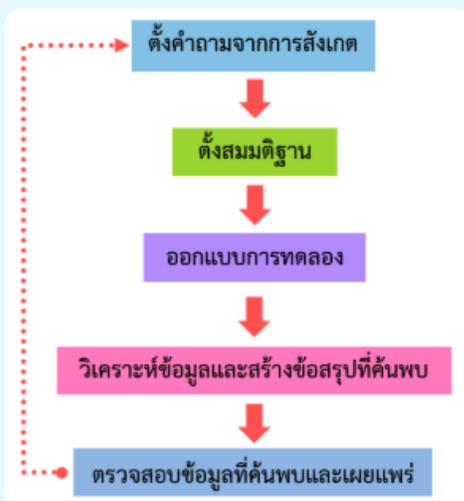
ตัวอย่าง

- อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ไฟฟ้า
- แบตเตอรี่ เซลล์สุริยะ โรงงานผลิตกระแสไฟฟ้า

2 | กระบวนการทางวิทยาศาสตร์

ใช้พื้นฐานองค์ความรู้ที่มีอยู่เดิมนำมาศึกษาค้นคว้า ต่อยอด พัฒนา จนได้องค์ความรู้ใหม่

ประยุกต์ใช้

3 | กระบวนการออกแบบเชิงวิศวกรรม

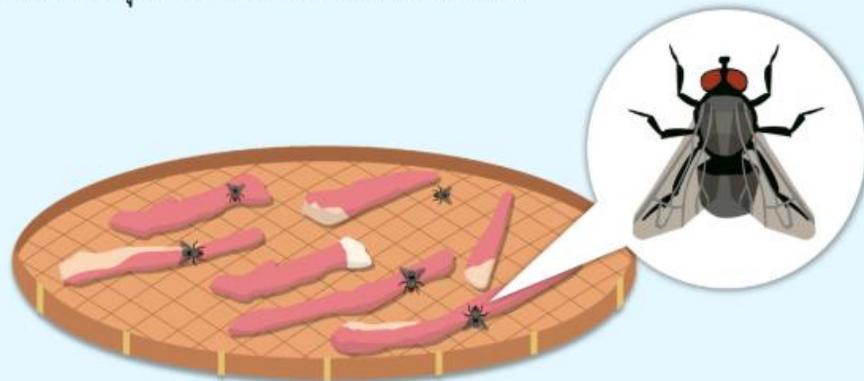
การออกแบบ มีทั้งใช้วิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์เป็นฐาน เช่น การเรียนรู้แบบ STEM และโดยใช้ประสบการณ์เดิมเป็นฐาน

4 | ตัวอย่าง กระบวนการพัฒนาเตาอบพลังงานแสงอาทิตย์ด้วยกระบวนการออกแบบเชิงวิศวกรรม

1 ระบุปัญหา

ปัญหาแมลงวันจำนวนมากในชุมชนที่เกิดจากการตากอาหารแห้ง

2 รวบรวมข้อมูลและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับปัญหา

รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการแก้ไขปัญหา แล้วเลือกวิธีการที่จะใช้ในการแก้ปัญหา โดยในที่นี้เลือกวิธีการสร้างตู้อบ

ใช้วิธีการอบแห้ง

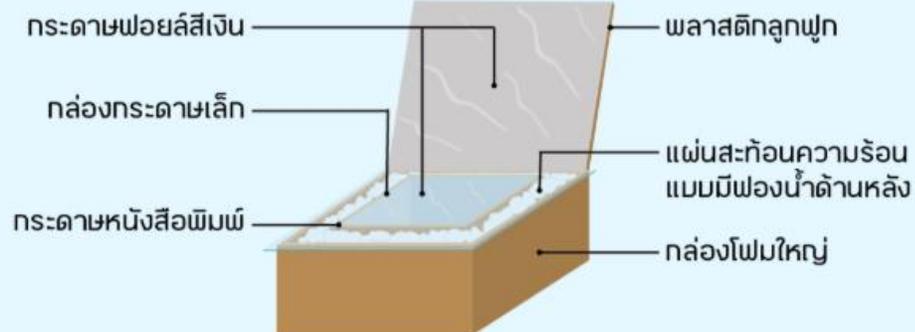
ใช้คลื่นไมโครเวฟ

ใช้ตาข่ายคลุมอาหาร

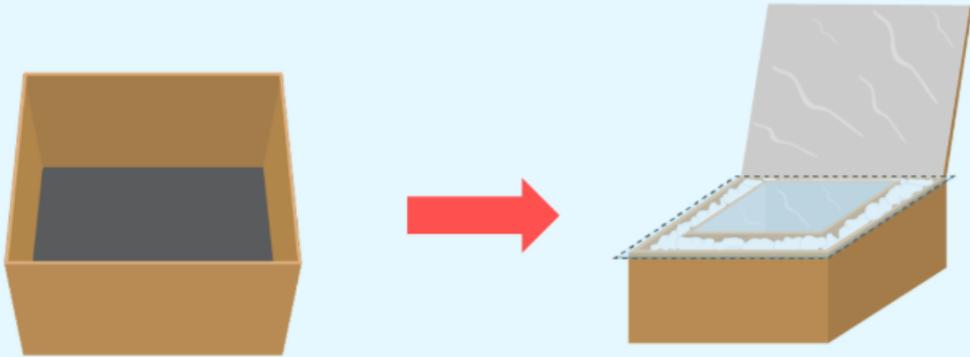

3 ออกแบบวิธีการแก้ปัญหา

ออกแบบตู้อบที่ใช้พลังงานแสงอาทิตย์ เพื่อลดต้นทุนในการผลิต

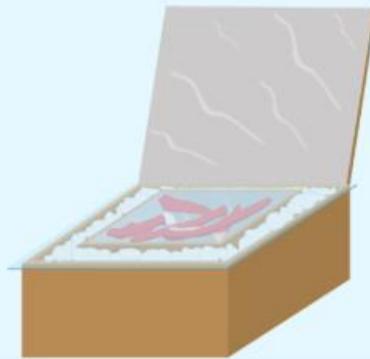

4 วางแผนและดำเนินการแก้ปัญหา

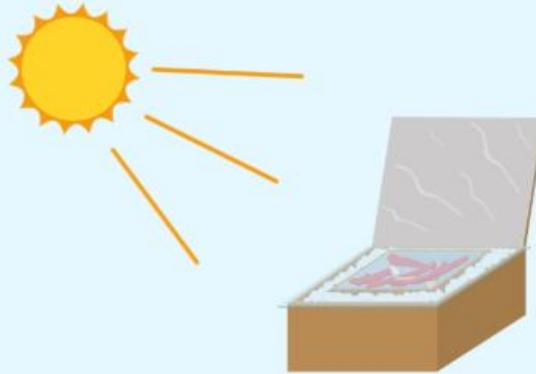
5 ทดสอบ ประเมินผล และปรับปรุงวิธีการแก้ปัญหาหรือชิ้นงาน

นำอุปกรณ์มาทดสอบ โดยใส่พลาสติก เนื้อหมู เนื้อวัว ลงในเตาอบพลังงานแสงอาทิตย์ แล้วสังเกตจำนวนแมลงวันในชุมชนว่าน้อยลงหรือไม่

6 นำเสนอวิธีการแก้ปัญหา ผลการแก้ปัญหาหรือชิ้นงาน

นำเสนอวิธีการใช้ตู้อบพลังงานแสงอาทิตย์ ช่วงเวลาที่เหมาะในการตากอาหารแห้ง และการทำความสะอาดตู้อบพลังงานแสงอาทิตย์

อัลกอริทึม

อัลกอริทึม (Algorithm)

อัลกอริทึม (Algorithm) คือการแสดงลำดับการแก้ปัญหาที่สามารถอธิบายออกมาเป็น ขั้นตอนหรือคำสั่งการทำงานที่ชัดเจนและละเอียด โดยการแสดงอัลกอริทึมทำได้โดยการเขียน บอกเล่า วาดภาพ หรือใช้สัญลักษณ์ ตัวอย่างเช่น การทำเค้ก หากไม่เตรียมส่วนผสมก่อนทำ จะทำให้ผลลัพธ์การทำเค้กไม่สำเร็จ ซึ่งการเขียนอัลกอริทึมนั้น จำเป็นต้องเขียนให้ละเอียด ชัดเจน เป็นขั้นตอนเข้าใจง่าย

ตัวอย่างการเขียนอัลกอริทึม (Algorithm) การทำเค้ก

สะเต็มศึกษาและการออกแบบเชิงวิศวกรรม

สะเต็มศึกษา (STEM Education) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการบูรณาการศาสตร์ความรู้ 4 แขนงวิชาได้แก่ **วิทยาศาสตร์ (S=Science) เทคโนโลยี (T=Technology) วิศวกรรมศาสตร์ (E=Engineering) และคณิตศาสตร์ (M=Mathematics)** หรือที่เรารู้จักกันดีว่าสะเต็ม (STEM) เพื่อเชื่อมโยงองค์ความรู้นั้นนำไปสู่การประยุกต์สร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ๆ รวมไปถึงกระบวนการแก้ปัญหาในการทำงานและการดำรงชีวิตของผู้เรียน ศาสตร์ความรู้แขนงหนึ่งที่สุดคล้องกับการก่อให้เกิดทักษะการแก้ปัญหาและสามารถตัดสินใจปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้า หรือปัญหาที่มีปัจจัยหรือขอบเขตจำกัด สิ่งสำคัญในกระบวนการแก้ปัญหานี้นอกจากศาสตร์ความรู้และทักษะการสืบเสาะทางด้านวิทยาศาสตร์แล้วนั้นเห็นจะมองข้ามกระบวนการทางวิศวกรรมไปไม่ได้เช่นเดียวกัน

กระบวนการออกแบบเชิงวิศวกรรมประกอบด้วยองค์ประกอบ 6 ขั้นตอน ได้แก่

1.ระบุปัญหา (Problem Identification) เป็นการทำความเข้าใจปัญหาหรือความท้าทาย วิเคราะห์เงื่อนไขหรือข้อจำกัดของสถานการณ์ปัญหา เพื่อกำหนดขอบเขตของปัญหา ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างชิ้นงานหรือวิธีการในการแก้ปัญหา

2.รวบรวมข้อมูลและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับปัญหา (Related Information Search) เป็นการรวบรวมข้อมูลและแนวคิดทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการแก้ปัญหาและประเมินความเป็นไปได้ ข้อดีและข้อจำกัด

3.ออกแบบวิธีการแก้ปัญหา (Solution Design) เป็นการประยุกต์ใช้ข้อมูลและแนวคิดที่เกี่ยวข้องเพื่อการออกแบบชิ้นงานหรือวิธีการในการแก้ปัญหา โดยคำนึงถึงทรัพยากร ข้อจำกัดและเงื่อนไขตามสถานการณ์ที่กำหนด

4.วางแผนและดำเนินการแก้ปัญหา (Planning and Development) เป็นการกำหนดลำดับขั้นตอนของการสร้างชิ้นงานหรือวิธีการ แล้วลงมือสร้างชิ้นงานหรือพัฒนาวิธีการเพื่อใช้ในการแก้ปัญหา

5.ทดสอบ ประเมินผล และปรับปรุงแก้ไขวิธีการแก้ปัญหาหรือชิ้นงาน (Testing, Evaluation and Design Improvement) เป็นการทดสอบและประเมินการใช้งานของชิ้นงานหรือวิธีการ โดยผลที่ได้อาจนำมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมที่สุด

6.นำเสนอวิธีการแก้ปัญหา ผลการแก้ปัญหาหรือชิ้นงาน (Presentation) เป็นการนำเสนอแนวคิดและขั้นตอนการแก้ปัญหาของการสร้างชิ้นงานหรือการพัฒนาวิธีการ ให้ผู้อื่นเข้าใจและได้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาต่อไป

<http://krupicnic.patun.ac.th/ptithin-kar-sxn/hnwy-kar-reiyn-ru-thi-3-krabwnkar-xxkbaeb-cheing-wiswkrmm>